

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ШАНДОР ПЕТЪОФИ“

гр. Хасково 6303, ж.к. „Орфей“, тел.: 038/643100, e-mail: shandor.haskovo@gmail.com

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

**ПО ГРАЖДАНСКО И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ
УЧИТЕЛИ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ВРЕМЕ НА ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩИ УЧИТЕЛИ,
ВЪВ ВРЪЗКА С НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ“**

УЧЕБНА 2022/2023 г.

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет с протокол №11/14.09.2022 г. и е утвърдена със заповед на директора № РД13- 505/ 14.09.2022 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Учебната програма е създадена в изпълнение изискванията на Националната програма „Без свободен час в училище” за заместване на отсъстващи учители в училищата. Предназначена е за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници-специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до VII клас, така и с приоритетите и пакетът от ресурси на училището – човешки, материални, финансови и др.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ:

Използване на свободните часове за издигане ролята на училището за изграждане на нравствените ценности на учениците и подготвянето им за активно гражданско участие в социалните процеси на демократичното общество. Разширяване на здравната им култура.

III. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното” време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере” учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.
4. Въпросите, които разглежда, да намерят израз в по-значими форуми на училищно, общинско, областно и национално ниво (клубове по интереси, извънкласни дейности, училищно самоуправление, участие в младежкия общински съвет и др.).

IV. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
  - основни житейски умения;
  - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
  - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;

- умения за вземане на решения;
  - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
  5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

V. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Програма
по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в начален етап
за часовете, които не се водят от учители-специалисти,
по време на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Забележка
<u>Аз, малкият човек</u>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност: начини на общуване, добродетели, ценности, потребности, интереси</p> <p>Стандарт: Осмисляне ценността на различията, формиране на толерантност към различното, формиране на гласа, че приемането</p>	<p>Тема1: “Кой съм аз?” <i>Очаквани резултати:</i> 1.Постигане на по-висока степен на себепознание, себеразбиране,себеосъзнаване. 2.Разширяване представата за себе си и другите. 3.Осъзнаване и описване на промените в собствената личност, свързани с физическото развитие и личните интереси.</p> <p>Тема 2: „Ние си приличаме, ние сме различни“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разбиране и посочване на общото и</p>	<p>самостоятелност отговорност</p> <p>индивидуалност група общност</p>	<p>- Рисува името си според това как го усеща и каква си представя и след това го представя на класа с неговата история; - Попълва визитна картичка и разменя информация с останалите; - „Какъв съм бил?“-всяко дете разказва интересни моменти от детството си; - „Какъв съм сега?“-ставам голям; - „Какъв ще стана?“-рисуват себе си като големи, коментират се професионалните им желания и обосновки; - Среща с хора от различни професии или места.</p> <p>-„По какво се различаваме?“-ролеви игри- „Оркестър“, „Кафяв цвят“ -„По какво си приличаме?“-ролева игра „Стоножка“ -Групова работа върху приликите</p>	

	<p>на различията води до включване в средата;стойността на приликите за създаване на чувство за общност;опасността от еднообразието в света</p> <p>Стандарт: Придобиване знания за отношенията с другите: за приятелството и партньорството; за асертивното поведение; начини за решаване на проблемни и конфликтни ситуации Формиране на нагласи за чувствителността към потребностите на другите в групата</p>	<p>различното между връстниците 2.Откриване на неповторимото в различието и приемането му 3.Осмисляне на различието като богатство, като част от многообразието на света</p> <p>Тема 3: „Заедно“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Разбиране на значението на отношенията с връстниците 2.Развиване чувство за принадлежност към общността на връстниците 3.Разбиране нуждата от правила и ограничения в съвместната дейност</p>	<p>взаимоотношения в група принадлежност правила в групата</p>	<p>между деца от различни раси и етноси</p> <p>-Ролеви игри, представящи резултат от индивидуална работа и съвместна дейност -Беседа относно резултатите и чувствата от различните дейности</p>	
<u>Семейство</u>	<p>Стандарт: Обогатяване на знанията за семейството: разпределение на ролите</p>	<p>Тема 1:“Защо хората живеят в семейства“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнаване и</p>	<p>семейство брак роля в семейството</p>	<p>-Визуализиране и откриване на важни характеристики на семейството от различни картини -Попълване на схема, открояваща</p>	

	<p>и отговорностите, социалната роля на родителите, семейния бюджет, основни норми, регулиращи отношенията в семейството; придобиване на умения за описване и обясняване на уникални черти на своето семейство, посочват разликата между жилище и дом</p> <p>Характеризират семейните взаимоотношения и ценности</p>	<p>разбиране за семейството като място за подкрепа, споделяне и защита.</p> <p>2.Обясняване на основните причини за възникване на семейство, функции.</p> <p>3.Възприемане многообразието на видовете семейства.</p> <p>Тема 2: „Дом, уют, сигурност“</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Осъзнаване на дома като място, в което се чувстват сигурни и защитени.</p> <p>2.Разбиране на основните дейности в дома и неговите функции.</p> <p>3.Изброяване на прости правила на поведение у дома.</p> <p>4.Осъзнаване на разликата между <i>жилище</i> и <i>дом</i>.</p> <p>5.Изброяване на своите отговорности и</p>	<p>зрялост</p> <p>дом</p> <p>жилище</p> <p>уют</p> <p>хармония</p> <p>компромис</p> <p>отговорност</p> <p>задължения</p>	<p>причините за създаване на семейство</p> <p>-Беседа върху видовете семейства и общото между тях въпреки различното</p> <p>-Обсъждане на картини, представящи външната или вътрешната част на жилища от различни култури и епохи, като акцентира върху общото, върху понятието дом.</p> <p>-Коментар на литературен текст, акцентиращ върху ролите и отговорностите в семейството.</p> <p>-„Аз имам ключ за вкъщи“-ролева игра- обсъждане на въпроса „Какво означава да имаш ключ от вкъщи“</p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>задъбжения вкъщи.</p> <p>Тема 3: „Отношения в семейството“</p> <p><i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Разграничаване на различните видове отношения в семейството.</p> <p>2.Разбиране на значението на отношенията в семейството за развитието на всеки човек.</p> <p>3.Представяне и обсъждане модел на добри взаимоотношения</p>	<p>добри и нарушени семейни взаимоотношения как се формират добрите взаимоотношения</p>	<p>-Работа в малки групи</p> <p>-Изследване на случай и обсъждане</p> <p>-Ролева игра „Търг на добрите семейни взаимоотношения“</p> <p>-Обсъждане на резултата и достигане до изводи</p>	
<u>Моят род</u>	<p>Стандарт:</p> <p>Разширяване на знанията за рода, проучване на родовата памет, родът-пазител на обичаите и традициите;Осъзнаване на ролята на рода за изграждане на идентичност, развиване на чувство за принадлежност;</p> <p>Придобиване на социални знания за</p>	<p>Тема 1: „Що е род?“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Разбиране същността на понятието „род“</p> <p>2.Разбиране ролята на рода за развитието на местната общност и на българската държава</p> <p>3.Наличие на познания за собствения род и чувство за принадлежност към него</p>	<p>род</p> <p>родово начало</p> <p>родословно дърво</p>	<p>-Беседа върху приказката „Житената питка“</p> <p>-„Разходка в историята“</p> <p>-„Ние правим родословно дърво“- демонстрация на схема и насоки за самостоятелна работа</p>	

	<p>разпределението на труда, за отношенията между хората и поколенията, родовата символика, за обичаи и традиции, които изграждат идентичността като българи</p>	<p>Тема 2: „Родови характеристики“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Обогатяване на представата за обществото, запознавайки се с родовите характеристики. 2.Възприемане на рода като среда за усвояване на граждански ценности</p> <p>Тема 3: „Родови характеристики“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Познаване символите на рода като носители на родовия дух и памет. 2.Обогатяване на представите за традиции в населеното място.</p>	<p>символ традиции</p>	<p>-Родово интервю, представяне на резултатите -„Фамилни имена“ – ролева игра</p> <p>-Визуализиране на родови символи в миналото и съвременното -Изложба „Герб на моя род“ -Работа в малки групи – „Традициите и младият човек“ /представяне на събраната информация/ Нагласи, свързани с</p>	
<p><u>Нашето училище</u></p>	<p>Стандарт Разширяване на знанията за училището: Запознаването с</p>	<p>Тема 1: „Аз ходя на училище“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнаване на</p>	<p>училище ученик права задължения</p>	<p>-Беседа върху обучение вкъщи или в училище -Групова работа: „Харесва ми.....“, „Не ми харесва, защото .....“</p>	

	<p>училището като институция, основните роли и правила, знание за собственото поведение в него, стратегии за справяне с проблемни ситуации; Формиране на нагласа за нетърпимост към несправедливост и агресивно поведение: Нагласи, свързани с отговорно поведение, изразяване на собствено мнение, изслушване на другия, за съвместно решаване на проблеми, за партньорство и взаимна отговорност; Изграждане на умения за ориентиране в училищна и социална среда, умения за активност и инициативност</p>	<p>ценността на училището като институция 2.Проявяване на положително отношение и уважение към образованието</p> <p>Тема 2: „Училищна собственост“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Осъзнаване на разликата между видовете собственост-лична, на класа, училищна 2.Опазване и грижа на училищната собственост</p> <p>Тема 3: „Училищен правилник“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Знания за нормите и правилата в училище 2.Спазване на училищния правилник</p>	<p>отговорности</p> <p>собственост отговорности</p> <p>права задължения правилник</p>	<p>-Решаване на казуси за изясняване на видовете собственост – работа в групи -Игра, попълване на табло -Изработване на правила за опазване на собствеността</p> <p>-Дискусия върху конкретни примери за нарушаване на правилата в училище -Групова работа – „Какво е разрешено да правя в училище“, „Какво не е разрешено .....“ - Обсъждане -Изготвяне на детски правилник за класа</p>	
--	---	---	---	--	--

		<p>Тема 4: „Проблемни училищни ситуации“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изследване на това какво е справедливост 2.Придобиване на умения за справяне в проблемни ситуации</p> <p>Тема 5: „Нашият клас“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на начални знания за формалната и неформална структура на класа 2.Развиване на нагласи за взаимопомощ, толерантност и сътрудничество</p> <p>Тема 6: „Момичета и момчета“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изграждане на нагласа за уважение към другия пол 2.Формиране на умения за приемане на различията</p>	<p>проблемна ситуация справедливост</p> <p>взаимна помощ толерантност сътрудничество</p>	<p>-Решаване на казуси- групова работа, общо обсъждане -Споделяне на личен опит</p> <p>-,„Мрежа на взаимоотношенията“ – изясняване на неформалната структура -Игра за групова сплотеност</p> <p>-,„Рожден ден на близнаци“ – решаване на казус -Поздравителна картичка – насоки за самостоятелна работа</p>	
--	--	---	--	---	--

<p><u>Хранене и здраве</u></p> <p><u>Лична хигиена и здраве</u></p>	<p>Стандарт: Разширяване на знания за здравословно хранене;отражението на неправилния начин на хранене върху здравето на децата Формиране на нагласа за изграждане на навици за здравословно хранене Придобиване на знания за болести, предавани по въздушно-капков път и начините за предпазване Разширяване на знания за ролята на личната хигиена и придобиване на навик за поддържане.</p>	<p>Тема 1: „Разумно хранене“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на знания за правилно хранене и отражението му върху здравето 2.Знания за това що е наднормено тегло 3.Затвърждаване и разширяване на знанията за витамините в детската възраст</p> <p>Тема 2: „Болести и как да се предпазим“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване знания за болести, предавани по въздушно- капков път и чрез физически допир и начини за предпазване 2.Осъзнаване на ролята на добрата лична хигиена</p>	<p>правилно хранене рискове при неправилно хранене- наднормено тегло</p> <p>въздушно-капков път хигиена</p>	<p>-Разглеждат нагледни материали – хранителна пирамида -Разказват за своя режим на хранене и предпочитани храни -Дискусия върху употребата на здравословни и нездравословни храни и напитки -Изготвят индивидуален хранителен режим</p> <p>-Мултимедийна презентация на приказка – „Кралица Чистота и Крал Боклук“ -Беседа върху причините за събитията в приказката -Предлагат начини за предпазване от заболявания</p>	
<p><u>Биологично разнообразие</u></p>	<p>Коментиране на някои от основните начини на опазване на околната среда</p>	<p>Тема 1: „Нашето всекидневие – източник на замърсяване“ <i>Очаквани резултати</i></p>	<p>Замърсяване Източници на замърсяване</p>		

		1.Придобиване на знания за опазване на околната среда			
<u>Големият свят</u>	Знания за глобалното общество, за света и неговите ресурси, за културното и етническо многообразие, за правата на детето, за войната и мира; За глобални проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация	Тема 1: „ България в света “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на представа за мястото на България в съвременния свят 2.Разбиране на добросъседството като модел на отношения между държавите Тема 2: „ Различията “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на представа за културно и етническо многообразие в света 2.Развиване на нагласи за толерантно отношение и поведение и приемане на различието Тема 3: „ Войната и	Европейски съюз Балкански държави общо – различно толерантност война	-Визуализация на информация за Европейския съюз -„Нашата Европа“- игра в рисунки -„Аз съм .....“ –ролева игра -„Красотата, това са различията- работа в малки групи -Работа в малки групи	

		мирът“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изграждане на разбиране за мира като нормално състояние на междудържавните отношения в съвременния свят 2.Развиване на хуманно отношение и съпричастност към жертвите на войната	мир военни конфликти	-Ролева игра „Пленници“	
--	--	---	-------------------------	-------------------------	--

Програма
по гражданско,здравно, екологично и интеркултурно образование в V – VII клас
за часовете, които не се водят от учители-специалисти,
по време на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Забележка
<u>Опознаване</u>	Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност:начини на общуване, установаване на контакти, силните страни; знания за отношенията с другите хора, за характера на приятелството и партньорството, за деловите отношения, за груповото развитие	Тема 1: „ Напред-разбирайки се, уважавайки се, доверявайки се “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Съдействие за подобряване на взаимоотношенията между учениците 2.Споделяне на представите им за уважението и доверието 3.Изграждане на	доверие емпатия	-Раздвижващи игри -Драматизация на поведението на отрицателен герой	

<p><u>Гражданско поведение</u></p>		<p>емпатийност</p> <p>Тема 2: „Приятелството- що е то и има ли бъдеще“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Умения за влизане и поддържане на приятелски взаимоотношения и сътрудничество 2. Разбиране на чувствата и преживяванията на другите</p> <p>Тема 1: „Лични и граждански ценности и потребности“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Изследване на гражданските измерения на личните добродетели 2. Извеждане на значението на правилата и законите на ефективното взаимодействие</p>	<p>приятелски взаимоотношения съпричастност</p> <p>граждански ценности лични ценности потребност правила</p>	<p>-Беседа -Рисунка – „Моят най – добър приятел“</p> <p>-Споделяне в малки групи- самооценка -Творческа игра</p>	
------------------------------------	--	---	---	--	--

		<p>Тема 2: “Добрият гражданин” <i>Очаквани резултати</i> 1.Изследване на представите им за съществени характеристики на ефективното гражданско поведение</p>	<p>гражданин лични и професионални качества</p>	<p>-Мозъчна атака-„Гражданин на годината“</p>	
<p><u>Демокрация и закони</u></p>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за държавата и законите, както и за характера на демокрацията в България</p>	<p>Тема1: “Демокрация” <i>Очаквани резултати</i> 1.Умения за формулиране и обясняване основните принципи на демократичното управление 2.Изследване на характеристиките на съвременната българска демокрация</p> <p>Тема 2: “Защо са необходими закони” <i>Очаквани резултати</i></p>	<p>демокрация демократични принципи</p> <p>закон ред справедливост</p>	<p>-Групова работа- Устройство на моята държава -Ситуативна дейност – „Кое е демократично и кое –не?“</p> <p>-Учениците имат възможност чрез ролева игра да установят необходимостта от правила</p>	

		<p>1.Разбиране същността на законите като правила за устройството на нашето общество</p> <p>2.Осъзнаване на разбирането, че законите трябва да бъдат изпълнявани от всички</p> <p>3.Осъзнаване на връзката между права и отговорности</p> <p>Тема 3: “Конституцията на България“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Разбиране същността на Конституцията като основен закон на страната</p> <p>2.Усвояване и разграничаване на основните елементи на Конституцията</p>	конституция	<p>-Разработване на закон</p> <p>-Лекционно представяне на основните понятия и принципи</p> <p>-Създаване на Конституция на остров Демокрация- игра</p>	
<u>Права и отговорност</u>	Стандарт: Осъзнаване на понятията	Тема 1: “Какво означава да имаш	право отговорност	-Групова дейност -Разиграване на казус	

	<p>право и отговорност;Познаване на основните нормативни документи</p>	<p>право“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Осъзнаване на необходимостта от регламентиране на човешките права 2.Запознаване с нормативни документи</p> <p>Тема 2:“Всяко дете има право на закрила“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Запознаване със ЗЗД 2.Изграждане на активна гражданска позиция</p> <p>Тема 3:“Моите права и правата на другите“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Запознаване с основните документи, касаещи правата на човека 2.Утвърждаване на разбирането, че всяко право поражда отговорност</p>	<p>забрана</p> <p>дисциплина съпричастност хуманност</p> <p>ЗЗД Правилник за дейността на училището</p>	<p>-Ролева игра -„Съдебен процес“- обсъждане</p> <p>-Казус „Счупеният прозорец“ -„Нарушаване на права“- игра</p>	
--	--	--	---	--	--

<p><u>Семейство</u></p>	<p>Стандарт: Обогаляване на знанията за семейството, разпределение на ролите и отговорностите, социалната роля на родителите, основни норми, регулиращи отношенията в семейството; Знания за видовете съжителство и основните правни норми в тази област; Характеризиране на семейните взаимоотношения и ценности</p>	<p>Тема 1: “Защо хората живеят в семейства“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Осъзнаване и разбиране за семейството като място за подкрепа, споделяне и защита 2. Обясняване на основните причини за възникване на семейство, функции 3. Възприемане на многообразието на видовете семейства</p> <p>Тема 2: “Ролята на семейството за формирането на младия гражданин“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Получаване на представа за характера и ролята на семейното влияние върху възпитанието на младия човек 2. Осъзнаване на добрите отношения в семейството като негов социален</p>	<p>семейство брак роля в семейството зрялост</p> <p>хармония компромис отговорност задължения</p>	<p>-Работа с въпросник „Що е семейство?“ -Дебат по темата -Беседа върху видовете семейства и общото между тях въпреки различното</p> <p>-Присъствие на възрастен, интервюиран от ученик, по време на занятията</p>	
-------------------------	---	--	---	--	--

		<p>капитал</p> <p>Тема 3:“Семейството, другите общности и институции“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Възприемане на семейството в по- широк обществен контекст 2.Запознаване с основните институции и нормативната база, регулиращи семейните отношения</p>	<p>община данъчна служба нотариус съд училище</p>	<p>-Работа в малки групи -Изследване на случай и обсъждане</p>	
<u>Класът</u>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за отношенията с другите хора: за характера на приятелството и партньорството; за деловите отношения; за груповото развитие; за ефективните начини на общуване</p>	<p>Тема 1:“Изслушване и взаимно влияние“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбиране значението и запознаване с основните елементи на активното слушане 2.Изработване на правила за работа 3.Упражняване на техники за ефективно общуване</p>	<p>активно слушане ефективно общуване</p>	<p>-Обсъждане на притча -Групова работа -Мозъчна атака – „Печеля или губя“</p>	

		<p>Тема 2: “Уважение, разбиране, доверие“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Споделяне на собствените представи за уважението и доверието помежду им и придобиване на представа за някои фактори, влияещи върху равнището на доверие между хората 3. Разбиране на понятието „емпатия“</p> <p>Тема 3: “Конфликтите, с които се сблъскваме“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Получаване на представа за същността на конфликта 2. Изграждане умения за изясняване на собствените нагласи, чувства и поведение по време на конфликт</p>	<p>уважение доверие емпатия</p> <p>конфликт подходи в конфликтна ситуация</p>	<p>-Групова работа – „Кои сме ние“ -Мрежа на доверието“</p> <p>-Извеждане на определение за конфликт от групата -Работа в малки групи - „Дървото на конфликтите“ -Разглеждане на казуси – групова работа</p>	
<u>Здравни</u>	Стандарт:	Тема 1: “Болести на	ВКП	-Беседа	

<p><u>познания и хигиена</u></p>	<p>Придобиване на знания за болести, предавани по ВКП; изграждане на нагласи за поддържане на хигиена- гаранция за здраве</p>	<p>мръсните ръце“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване знания за болести, предавани по въздушно-капков път и чрез физически допир и начини за предпазване 2.Осъзнаване ролята на добрата лична хигиена</p> <p>Тема 2:“Каква лична хигиена трябва да спазвам“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Умения за оптимално съчетаване на умствено, физическо натоварване, почивка и сън</p>	<p>имунна защита хигиена</p> <p>дневен режим</p>	<p>-Работа в групи -Мултимедийна презентация</p> <p>-Работа в групи -Беседа</p>	
<p><u>Тютюно-пушене, наркотици и алкохол</u></p>	<p>Стандарт: Вредата от употребата на вредни за организма вещества; що е зависимост; бягство от проблемите или проблем ли са упойващите</p>	<p>Тема 1:“Пушенето-кой се нуждае от това?“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Получаване на знания за влиянието на веществата в</p>	<p>никотин катранени вещества канцерогенни вещества</p>	<p>-Беседа -Мултимедийна презентация</p>	

	<p>вещества</p>	<p>цигарата върху организма</p> <p>Тема 2:“Дрогата- изкушението, което не си струва да опитваш“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбиране на понятието зависимост- наркомания 2.Запознаване с основните видове наркотични вещества и въздействието им върху организма 3.Изграждане на представа за позволено и забранено</p> <p>Тема 3:“Алкохолът- опасност за човешкото здраве и човешкия живот“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на представа за влиянието на алкохола върху</p>	<p>наркотик зависимост</p> <p>алкохол алкохолизъм</p>	<p>-Визуализация на видовете наркотични вещества -Ситуативни игри</p> <p>-Дискусия по темата -Колаж – работа по групи</p>	
--	-----------------	---	---	---	--

<p><u>Хранене и здраве</u></p>	<p>Стандарт Разширяване на знанията за: рационалното хранене, здравословно тегло, витамините, растителната храна, хранителните добавки, „за“ и „против“ диетите, стероидите</p>	<p>организма в ситуация и забавена ответна реакция</p> <p>Тема 1: “Рационално хранене. Диетите – за и против“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за значението на режима на хранене и здравословните храни за здравето на човека 2. Изграждане на умения за балансирано хранене 3. Осъзнаване вредата от употребата на изкуствени стимуланти и ограничения в приемана храна 4. Познаване на същността на болестите анорексия и булимия</p>	<p>хранителна пирамида диета- здраве анорексия булимия</p>	<p>-Беседа</p>	
<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Стандарт Знания за глобалното</p>	<p>Тема 1: “България в света“</p>	<p>Европейски съюз Балкански</p>	<p>-Визуализация на информация за Балканските държави</p>	

	<p>общество; за света и неговите ресурси, за международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация</p>	<p><i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за мястото на България в съвременния свят 2. Възприемане на добросъседството като модел на отношение между държавите</p> <p>Тема 2: “Различията” <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света 2. Развиване на чувствителност към различието 3. Развиване на нагласи за толерантно поведение и приемане на различията</p> <p>Тема 3: “Глобалните проблеми” <i>Очаквани резултати</i> 1. Получаване на представа за някои от</p>	<p>държави</p> <p>общо и различно</p> <p>глобалност насилие над деца бедност експлоатация на детски труд</p>	<p>– „Нашата Европа“ – игра в рисунки</p> <p>– Ситуация – разиграване на различни раси – „Красотата – това са различията“ – работа в малки групи</p> <p>– Ситуативна дейност – Ролеви игри</p>	
--	--	--	--	--	--

		глобалните световни проблеми 2.Изграждане на чувствителност и разбиране към тези проблеми			
<u>Първа помощ</u>	Стандарт Умения за оказване на първа помощ при шок, силно кръвотечение, задавяне, отравяне, изгаряне, счупване на крайник	Тема 1: „ Първа помощ при травми “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Умения за предприемане на мерки при оказване на първа помощ	превръзка първа помощ кръвоспоране	-Ролеви игри -Ситуативна дейност	
<u>Европейски институции</u>	Стандарт Придобиване на знания за ЕС и правата на европейския гражданин	Тема 1:“ Европейски съюз “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Получаване на представа за структурата и организация на ЕС 2. Познаване на европейските символи Тема 2:“ Аз съм гражданин на Европа “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Познаване на Европейските институции	ЕС членство символи Европейска комисия Европейски съд Европейска сметна палата	-Беседа -Мултимедийна презентация -Беседа	

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.
2. Умения за активно участие в социалния и обществения живот на страната.
3. Знания за здравословен начин на живот.
4. Приобщаване към личните и обществените проблеми.
5. Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ.
6. Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.
7. Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.
8. Създаване на социални контакти.
9. Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност.
10. Изграждане на усет за индивидуалност.

VII. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява в забележка към учебната програма (клас – тема). При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен” час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.

2. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сборки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции, есеа.

3. Основен принцип на работа – активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.

4. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена.